

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Grespik László (címe) ügyvéd által képviselt (I.r. felperes neve, címe) I. rendű és a Magyar Véradók Szövetsége (3170 Szécsény, Rákóczi u. 103.) II. rendű felpereseknek a dr. Gombocz Judit (címe) ügyvéd által képviselt (I.r. alperes neve, címe) I. rendű és (II.r. alperes neve, címe) II. rendű alperesek ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. május 19-én kelt 31.P.23.099/2010/2. számú ítélete ellen az I-II. rendű felperesek részéről 3, 5. és 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi egyetemlegesen a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az I-II. rendű alpereseknek 15.000-15.000 (tizenötezer-tizenötezer) forint + áfa fellebbezési költséget.

A le nem rótt 120.000 (százhuszezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek végleges kereseti kérelmükben az alperesek ...-ban elhangzott nyilatkozatukat sérelmezték arra hivatkozással, hogy az elhangzottak teljes egésze sérti a véradó társadalmat, az I. rendű felperes jóhírnevét, valamint a II. rendű felperes érdekét.

A jóhírnév megsértésének megállapításán túl kérték az alperesek eltiltását a további jogsértéstől, a jogsértés abbahagyására és elégtételadó nyilatkozat közzétételére kötelezésüket, valamint külön-külön 1.000.000-1.000.000 forint nem vagyoni kártérítés iránti igényt is előterjesztettek, amelynek megfizetésére az alpereseket egyetemlegesen kérték kötelezni.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Előadták, hogy a köztük folyó szakmai vita során nem hangzottak el azok a sérelmezett kitételek, amelyeket a felperesek a keresetükben megjelöltek. Egyébként állításaik valóságát, szakmai megalapozottságát az általuk csatolt újságcikkek, kimutatások és iratok alátámasztják.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította és megállapította, hogy a felperesek költségmentessége folytán a le nem rótt 120.000 forint kereseti illetéket az állam viseli.

Kötelezte egyetemlegesen a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az I. rendű alperesnek 18.000 forint, a II. rendű alperesnek 18.000 forint perköltséget.

Az ítélet indokolásában ismertette az Alkotmány 54. § (1) bekezdését, az 59. § (1) bekezdését, a 61. § (1) és (2) bekezdését, az Alkotmánybíróság 36/1994.(VI. 24.) AB számú határozatát, a Legfelsőbb Bíróság PK. 12. és 14. számú állásfoglalását és hivatkozott a Pp. 206. §-ában foglaltakra.

Kiemelte, hogy a felek nem vitatták a rádióban elhangzottakat, ezért annak tartalmát az elsőfokú bíróság a becsatolt szöveg alapján állapította meg.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a műsorban mindkét felet megszólaltatták, és olyan kijelentés, amely a felperesek személyére vonatkoztathatóan sértő tartalmú lett volna nem hangzott el. Ennek megítélésénél nem a felperesek egyéni érzékenysége, hanem az átlagos hallgató értelmezése és közfelfogása volt az irányadó. Az, hogy kevés vagy sok vér van az országban, a felperesekre vonatkoztatható tartalommal nem bír, mint ahogyan az sem, hogy jó vagy rossz ötlet a véradásért díjat fizetni.

Az elsőfokú bíróság szerint az, hogy a felperesek úgy érzik, hogy az elhangzott alperesi közlések a véradó társadalmat, az orvos társadalmat sértik, még személyiségi jogi keresetüket nem alapozza meg, mert a jelen per jellegénél fogva a személyek jóhírneve és nem nyilatkozók által hangoztatott állítások valóságának a védelmére alkalmas. Az alperesek helyesen hivatkoztak arra, hogy a felpereseknek az általuk sérelmezett közlések tekintetében nincs keresetösségi joguk, továbbá arra is, hogy a sérelmezett közlések a véradással kapcsolatos szakmai vita keretében hangzottak el, amely a szabad véleménynyilvánítás adta kereteket nem lépte át.

Kiemelte az elsőfokú bíróság, hogy személyiségi jogi perben nem foglalhat állást szakmai kérdésekben és abban sem, hogy kinek az érvei helyesek, ki hivatkozik helyes adatokra, ki érvel logikusan.

Utalt a 36/1994.(VI. 24.) AB számú határozatra, melynek értelmében a vélemény annak igazságtartalmától, helyességétől függetlenül védett és érvelésükbe a bíróság ne avatkozzon be jogi eszközökkel, ne tiltsa el a Ptk. 84. § (1) bekezdésének b) pontja alapján egyik felet sem álláspontja képviselőjétől, ne foglaljon állást szakmai vitában. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság mellőzte a tanúbizonyítási indítványokat.

Ezen túlmenően az egyes sérelmezett közlések tekintetében a következőre utalt:

A „nincs vérhiány, megszégyenítő, nem piaci áru a vér” körében kifejtette, hogy a vérhiány kérdése nem érinti a felperesek személyiségi jogát és az, hogy azt szokták mondani, hogy ez megszégyenítő, valamint, hogy nem piaci áru a vér, szintén nem a felperesekre vonatkoztatható, továbbá véleménynyilvánításnak minősül, ami a jogsértés megállapítására nem ad alapot.

A „drogos, alkoholista, fertőző beteg is menne” közlés az elsőfokú bíróság szerint nem tényállítás, hanem feltételezés. Az pedig, hogy ezt a felperesek magukra értelmezik, illetve, hogy ebből csaló mivoltukra következtenek, az az alaptalan egyéni érzékenységükön túlmenően jogsértést nem valósít meg.

A „hivatkozás Európára, félretájékoztatás, tiltakozás pénzadás ellen” közlés szintén nem a felperesekre vonatkozó tényállítás.

Az „átlagot meghaladó a véradók száma” kijelentés sem a felperesek személyére vonatkozik és a rádióműsor szövegben egyébként is ténylegesen az szerepelt, hogy II. rendű alperes „ismeretei szerint” nincs hiány, a vérkészlet mennyisége az átlagot meghaladó mértékűnek látszik. Ez olyan megfogalmazás, olyan véleménynyilvánítás, amelynek körében egy személyiségi jogi perben a bíróságnak nem feladata állást foglalni.

A „betegek hozzátartozóit kéri véradásra, elhallgatja, hogy orvosként, hogy csak kompatibilis vért kaphat a beteg” szintén nem a felperesekre vonatkozó állítás és az elhallgatás ténye sem valósult meg.

Az „ellenzi a javaslatot, kockázati tényezőt hirdet, szerinte lumpenek mennének, elhallgatja, hogy orvosok szűrnék” közlés az elsőfokú bíróság álláspontja szerint olyan vélemény, amely helyességétől függetlenül védett és nem sért személyiségi jogot.

A vérszűrés kockázata is vélemény, emellett a II. rendű alperes közölte azt is, hogy természetesen szűrik a vért, de 100 %-os biztonsággal nem lehet kizárni, hogy „valami baj becsúszik”.

Az, hogy a vitában az alperesek európai példákat hoztak fel, nem jelenti a másik fél tájékoztatatlanságának állítását. A vélemény e körben sem jogsértő és nyilvánvalóan alaptalannak, a logika szabályaival ellentétesnek sem tekinthető annak kinyilvánítása, hogy a „kockázatosabb véradók” is nagyobb számban jelentkeznének, ha a véradásért fizetnek.

Kiemelte, hogy a peres felek közti szakmai, szakmai-politikai jellegű vitában nem foglalhatott állást, ezért a keresetet elutasította és a perköltség viseléséről a Pp. 78. §-a alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést. Elsődlegesen kérték a kereseti kérelemnek megfelelő határozat meghozatalát, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását.

Előadták, hogy az ítélet szemlélete téves, tekintve, hogy nem, illetve nem csak szakmai vitáról van szó a felek között. Ez egy a nyilvánosság előtt folyó vita, amelynek során az alperesek megsértették a jóhírnevüket, lejáratták őket, az I. rendű felperest szinte „hülyének” tüntették fel, hivatkozva amolyan „fedő” információként szakmai momentumokra. A szakmaiság látszata mellett a lejáratás, illetve hírnév rombolás fedezése volt a cél. Azzal illették őket, hogy hazudnak,

vagyis hogy nincs „mögöttük senki”, tagság, társadalmi támogatás. Ehhez képest állami támogatás nélküli kiemelkedő állami hasznosságú szervezetről van szó II. rendű felperes esetén.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az ítélet helybenhagyását és a felperesek perköltségben való marasztalását kérték.

Elsődlegesen megjegyezték, hogy a felperesek fellebbezésük előterjesztése során több határidőt is mulasztottak, továbbá a 2010. október 15-én kelt beadványuk szövegszerkesztési, oldalbeállítási hibában szenved, így az nehezen olvasható.

A felperesek fellebbezésükben az ítélet téves szemléletére és koncepciójára hivatkoznak, azonban az, hogy ezt mire alapozzák nem derül ki, és ezzel kapcsolatos véleményüket sem fejtették ki. Konkrét tényállítások hiányában a fellebbezés ezen részére érdemben nyilatkozni kizárólag csak annyit tudnak, hogy az nem valós. A felperesek továbbá arra is alapozták fellebbezésüket, hogy a peres eljárás tárgyát képező kérdés nem szakmai vita, holott a véradás térítésmentességére, annak eltörlésére vonatkozó kérdés egyértelműen orvosi, szakmai, egészségügyi kérdés. A felperesek e körben sem fejtették ki, hogy mire alapozták azon véleményüket, miszerint az eljárás tárgya nem minősül szakmai vitának.

Kiemelték, hogy véleményüknek adtak hangot, illetve ellenvéleményt fogalmaztak meg, azonban az így keletkezett vitában kifejtett álláspontok helytállóságáról az elsőfokú bíróság jelen perben nem hivatott dönten.

A felperesek fellebbezésükben előadták, hogy véleményük szerint hazugnak állították be őket, ami szintén nem felel meg a valóságnak, tekintve, hogy olyan kijelentés, amely a felperes személyére vonatkozott és sértő tartalmú lett volna, nem hangzott el. Előadták, hogy a per tárgyát nem képező állításokra, megjegyzésekre nem kívánnak reagálni.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság helyesen és teljes körűen állapította meg a tényállást, abból helytálló jogi következtetést vont le, ezért a felperesek fellebbezése teljességgel megalapozatlan.

A felperesek fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, annak alapján helytálló jogi következtetésre jutott, érdemi döntésével a másodfokú bíróság teljes körűen egyetértett, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és a 254. § (3) bekezdése szerint helybenhagyta, annak indokaira is kiterjedően.

A másodfokú bíróság elsődlegesen azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság semmilyen olyan eljárási, illetve anyagi jogi szabálysértést nem követett el, amely az eljárás megismétlését indokoltá tette volna. A tényállást a jogvita megítéléséhez szükséges mértékben feltárta, ezért a felperesi fellebbezésben foglalt hatályon kívül helyezés elrendelésére nem volt indok.

A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a Ptk. 75. § (1) bekezdése általános védelemben részesíti a személyiségi jogokat, amikor kimondja, hogy a személyhez

fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, e jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. 78. §-a alapján a személyhez fűződő jogok védelme a jóhírnév védelmére is kiterjed, amelynek sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel.

Az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB számú határozatában úgy fogalmazott, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi.

A 36/1994. (VI. 24.) AB számú alkotmánybírósági határozat értelmében a véleménynyilvánítás szabadsága mindenféle közlés szabadságát magában foglalja, függetlenül a közlés módjától, értékétől és többnyire valóságtartalmától. A véleménynyilvánítás szabadsága mellett azonban alkotmányos védelem illeti meg a jó hírnevet is, amely a véleménynyilvánítás szabadságának külső korlátját képezheti.

A Fővárosi Ítélőtábla osztotta az elsőfokú bíróságnak azt a következtetését, hogy a rádióműsorban közöltek, az alperesi nyilatkozatok nem a felperesek személyére vonatkoztak, hanem egy olyan szakmai vitában előadott véleménynek értékelhetők, amelyek a jogsértés megállapítására nem adnak alapot.

A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a sérelmezett kitételek vizsgálata során abból kellett kiindulni, hogy azok az átlagos hallgatók számára milyen tartalmat közvetítenek, és ennek megítélésekor nem a felperesek szubjektív értelmezése volt az irányadó szempont.

A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság a helyesen felhívott jogszabályok és kollégiumi állásfoglalások alapján megfelelően végezte el a felperesek részéről sérelmezett kijelentések vizsgálatát, és a kifejezéseket jelentésük és a szövegösszefüggéseket tekintve is a jogszabályoknak megfelelően értékelte.

A Fővárosi Ítélőtábla rámutat arra is, hogy az általános személyiségi perben is alkalmazandó PK 13. számú állásfoglalást is figyelembe véve a hírnevrontást - a Ptk. 78. §-ának helyes értelmezése szerint - valakinek a személyére vonatkozó, személyiségét sértő - nyíltan vagy burkoltan kifejezésre juttatott - valótlan (hamis) tényállítás valósít meg.

Természetesen a személyhez fűződő jogok védelmére vonatkozó szabályokat a jogi személyekre is alkalmazni kell, kivéve ha a védelem - jellegénél fogva - csak magánszemélyeket illethet meg [Ptk. 75. § (2) bek.]. A jogi személy hírnevét az olyan, vele összefüggésbe hozható közlés sérti, amely nyíltan, vagy célzással, utalással valótlan tényt állít.

A vélemény, bírálat pedig akkor eredményezi a jóhírnév sérelmét, ha közvetve vagy közvetlenül valótlan tényállítást is tartalmaz. A téves vélemény és értékítélet nem ad alapot a személyhez fűződő jog megsértésének a megállapítására [BH2001. 468].

Ezen szempontok alapján értékelve az alperesek kijelentését elsődlegesen az volt megállapítható, hogy az alperesek a felperesek személyére vonatkozóan állítást nem fogalmaztak meg, a veradással, annak ingyenességével, a vérhiánnyal

összefüggésben fejtették ki álláspontjukat, ami kifejezésmódjában nem minősült indokolatlanul sértőnek. Ezért attól függetlenül sem ad alapot a jogsértés megállapítására, hogy azt a felperesek megalapozatlannak, illetve tévesnek tartják.

A felperesek által a keresetben sérelmezettek, a ...-én a című műsorában az ... főigazgatójának - a II. rendű alperesnek - azon mondata, hogy „azt szokták mondani, hogy ez megszégyenítő, nem piaci áru a vér”; hogy az ingyenesség megszüntetése esetén „a véradásokon emelkedne az alkoholisták és a drogosok száma”; hogy fertőző beteg is jelentkezne véradásra, továbbá, hogy az európai uniós direktívákra hivatkozott, sem tartalmilag, sem utalással nem a felperesek személyére vonatkoztatható közlés, a felpereseket sem név szerint, sem egyéb módon nem jelölte meg, velük, a személyükkel, tevékenységükkel kapcsolatos nyilatkozatot nem tett.

Ugyanez volt megállapítható az ... elnöke - az I. rendű alperes - által elmondottakból, hiszen mindössze riporter kérdésre azt a választ adta, hogy „ismeretei szerint nincs vérhiány, ... átlagot meghaladó mértékűnek látszik a vérkészlet”, hogy a betegek saját baráti és hozzátartozói körükben toboroznak véradókat. Annak az álláspontjának is hangot adott, hogy ellenzi, hogy a véradásért pénzt kapjanak a véradók, továbbá, hogy a megfelelő technikájú szűrés ellenére sem lehet kizárni a kockázat veszélyét. A II. rendű alperes sem említette a felpereseket, sem közvetlen, sem közvetett módon nem utalt rájuk, működésüket, az „üggyel” kapcsolatos álláspontjukat a nyilatkozata nem érintette.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a felperesek fellebbezése nem alapos, az elsőfokú bíróság - indokaira is kiterjedően - helytállóan utasította el a keresetet, ezért határozatát a másodfokú bíróság helyben hagyta, és a fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő, a Pp. 78. § (1) bekezdése, és az I. rendű felperes személyes költségmentességét, a II. rendű felperes személyes illetékmentességét is figyelembe véve a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 14. §-a és a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 2. §-a alapján határozott.

Budapest, 2011. március 22.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.. Kisbán Tamás s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő